

УНІВЕРСИТЕТ
Короля Данила

ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС

Матеріали III Міжнародної
науково-практичної конференції

13 листопада 2024 р.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК – 2024

УДК 81'25:80(082)

Філологічні студії та перекладознавчий дискурс: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 13 листопада 2024 р. Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2024. 340 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою ЗВО «Університет Короля Данила» (протокол № 5 від 21.11.2024 р.).

У збірнику опубліковано матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Філологічні студії та перекладознавчий дискурс» (13 листопада 2024 року).

Усі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції покликання на джерела є обов'язковими.

Список використаних джерел

1. Жовтобрюх М. А., Молдован А. М. Східнослов'янські мови. Українська мова. Мови світу. Слов'янські мови. М.: Academia, 2005. С. 545–546.
2. Залізняк М. Г. Українська мова : енциклопедія. Південно-східне наріччя (укр.). Київ. Ізборник. 2000. 341 с.
3. Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [відп. ред. С.В. Шевчук, відп. за випуск Ю. Б. Виноградова, С. В. Глущик. Київ: Видво НПУ імені М.П. Драгоманова. 2019. 171 с.
4. Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics (3rd ed.). The UK, Oxford: Blackwell Publishers, 1998. P. 25–57.

*Божана ГУЛЯН,
асистентка кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Граматики – це невід'ємна частина усіх видів мовленнєвої діяльності. Якісний результат буде тільки у випадку, якщо студенти будуть оточені реальними умовами комунікації. Вивчення граматики англійської мови часто сприймається як складне завдання, особливо для тих, хто вивчає мову як іноземну. У традиційних підходах, акцент часто робиться на вивченні граматичних правил та їхньому механічному запам'ятовуванні [3]. У сучасному світі, інноваційні методи - це трансформація освітнього процесу відповідно до вимог часу.

Основними принципами комунікативного методу є навчання через реальне вільне спілкування. Цей спосіб включає в себе інтеграцію всіх чотирьох видів мовних умінь (читання, говоріння, аудіювання та письмо). Граматичні структури, в процесі невимушеного спілкування, - це частина контексту, який швидко запам'ятовується [2]. Граматику можна вивчати індуктивно та дедуктивно. Дедуктивний метод – це стандартний варіант за поясненням правил і практичними завданнями на закріплення. Індуктивна методика має на меті самостійне формулювання правил на основі прикладів.

Комунікативний метод вивчення граматики англійської мови відкриває нові можливості, сприяючи більш ефективному та природньому засвоєнню граматичних структур [1]. Основна ідея комунікативного методу - це навчити студента мовленнєвої компетенції, здатності ефективно спілкуватися. В цьому контексті граматики розглядається не як єдина мета, а як інструмент досягнення комунікативних цілей. Це означає, що граматику можна пояснити та вивчити через контекст, реальні ситуації спілкування, ролеві ігри, діалоги та інші комунікативні завдання. Під час комунікативних вправ студенти часто

працюють у парах або в групах, обговорюючи теми, розв'язуючи проблеми та виконуючи завдання разом. Це стимулює їх активну участь у процесі навчання і сприяє формуванню впевненості в собі під час спілкування англійською мовою. Новітні підручники дають можливість вивчати граматику у формі ігор, які можна використовувати на різних етапах навчання. Завдання варіюються залежно від потреб та самої граматичної теми: рольові ігри, пантоміми, розслідування, головоломки, мозковий штурм тощо. Не менш важливим елементом комунікативного навчання є практичні завдання-проекти [1]. Саме цей елемент допомагає студентам самостійно застосувати всі знання та навички, створюючи щось цікаве та особливе. А під час представлення своїх проєктів, інші студенти слухають та беруть щось для себе. За допомогою такої методики студенти переборюють страх зробити помилку, адже атмосфера легка та дружня, авикладач не акцентує увагу на виправленні, а спостерігає, направляє, допомагає провести аналіз роботи.

Проте, комунікативний метод не підходить для всіх видів студентів чи для всіх аспектів вивчення мови. Наприклад, деякі студенти можуть відчувати потребу в додатковому практикуванні письма або читання, які можуть бути менш активно включені у комунікативні вправи. Також можуть існувати певні аспекти граматики, які потребують більшої уваги до деталей, яку не завжди можна надати в рамках комунікативного методу. Не завжди потрібно відмовлятися від традиційних методів.

Отже, процес освоєння граматики є складним, але його можна урізноманітнювати. Викладачі мають можливість використовувати матеріали, які відображають реальне спілкування. Правила повинні бути стислими та легкими для сприйняття, а закріплення має бути в контексті, що дасть змогу запам'ятати не тільки структуру, а і як та коли її застосувати.

Список використаних джерел

1. Будз І.Ф., Поченюк Я.В. Комунікативний підхід у навчанні граматики англійської мови. *Закарпатські філологічні студії*. Випуск 27. Том 1. 2023. С.156–159.
2. Кокоріна Л., Літунова М. Комунікативно спрямовані методи і прийоми навчання граматики англійської мови. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Том 3. № 27. С. 128–132.
3. Шаргун Т.О., Жукова А.Р., Горошко-Яровик Л.І Особливості комунікативної методики у викладанні іноземної мови як один з ефективних способів розвитку лідерських компетенцій у здобувачів освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота*. 2023. Випуск 1 (52).С.237–241.

*Аліна ДУШКЕВИЧ,
асистентка кафедри іноземної
філології та бізнес комунікацій,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Інклюзивна освіта при вивченні іноземних мов передбачає створення умов, що дозволяють усім учням, включаючи тих, хто має особливі освітні потреби, ефективно оволодіти мовними навичками. Вказаний процес в свою чергу вимагає відповідної адаптації методів викладання, навчальних матеріалів та оцінювання результатів навчання, в залежності від освітніх потреб таких учнів, а також забезпечення необхідної підтримки для кожного учня.

В науковій літературі поняття «інклюзивне навчання» зводиться до спеціально організованого та керованого навчального процесу взаємодії учителя та учнів у загальноосвітньому навчальному закладі, у результаті якого відбувається задоволення індивідуальних освітніх потреб усіх учнів, засвоєння знань, умінь та навичок [4, с.123]. Таким чином, інклюзивне навчання слід розуміти як систему освіти, що забезпечує рівний доступ до навчання для всіх дітей, незалежно від їх фізичних, інтелектуальних, соціальних, емоційних, мовних або інших особливостей, з метою створення таких умов, за яких усі учні, включаючи дітей з особливими освітніми потребами, можуть навчатися разом в одному навчальному середовищі та брати активну участь у навчальному процесі.

Також п. 13 ст. 1 Закону визначає інклюзивне освітнє середовище як сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей [3].

Натомість І. Малишевська пропонує його розуміння як певну технологію інклюзивного навчання, спрямовану на досягнення кінцевого результату – успішну соціалізацію дітей і молоді з особливими освітніми потребами. За її твердженням, інклюзивне освітнє середовище ґрунтується на принципах інклюзії, враховує об'єктивні та суб'єктивні чинники ефективного розвитку особистості в межах відкритої соціально-педагогічної системи, спрямоване на досягнення чіткої мети, реалізованої змістом інклюзивного навчання дітей та молоді з ООП [1, с.22].

На нашу думку, поняття «інклюзивне освітнє середовище» включає в себе декілька категорій: доступність (адаптація освітніх класів, розроблення спеціальної навчальної, методичної та іншої літератури ((шрифт Брайля, аудіокниги, переклад жестовою мовою, тощо)); адаптація (розробка індивідуальних навчальних планів, які враховують особливості та потреби кожного учня, використання диференційованого навчання); залучення спеціалістів (логопедів, психологів, дефектологів, асистентів учителя); соціальна інтеграція (створення умов для соціалізації учнів з особливими

освітніми потребами); партнерські відносини (формування культури толерантного ставлення).

Так, розглянуті нами в ході проведення дослідження терміни інклюзивної освіти становлять собою основу для подальшого формування понятійно-категоріального апарату фахової мови інклюзивної освіти в Україні. Зокрема слід констатувати той факт, що термінологія інклюзивної освіти, зокрема англійської включає в себе як власні галузеві терміносистеми так і терміни, запозичені з інших наук. Як слушно стверджують окремі науковці, до її складу входять: власні фахові терміни, що виникли саме в межах сфери інклюзивної освіти (наприклад, tutoring support, inclusive schooling); базові терміни, які є запозиченими з термінології, що становить фундамент цієї галузі знання (терміни спеціальної педагогіки – special education teacher, sign language, early intervention strategies); терміни із суміжних галузей (педагогіки – teacher training, child-centered philology, pre-teaching specialized vocabulary, медицини – disablement, impairment, hard of hearing, physical and mental disabilities, психології – child-centered psychology, development psychology); загальнонаукові терміни, що мають однакове значення в різних галузях знання, але їхнє значення уточнюється та набуває додаткових конотацій у конкретній галузі (American sign language, individual education program (IEP Team), education for all-together) [2, с. 10].

Зазначене в свою чергу зумовлює необхідність здійснення комплексного аналізу такої термінології, здійснення його систематизації із подальшим відображенням в єдиному термінологічному словнику фахової мови інклюзивної освіти.

Інклюзивна освіта при вивченні іноземних мов є важливою складовою сучасної освітньої системи, яка передбачає створення умов для ефективного навчання всіх учнів, зокрема тих, хто має особливі освітні потреби. Це вимагає адаптації методик викладання, навчальних матеріалів та систем оцінювання, а також забезпечення підтримки з боку фахівців з метою задоволення індивідуальних потреб учнів. Згідно з визначенням, інклюзивне навчання є системою, що забезпечує рівний доступ до знань і сприяє соціалізації всіх дітей в одноманітному навчальному середовищі. Важливо також враховувати термінологічні аспекти інклюзивної освіти, які потребують систематизації та аналізу, щоб формувати чітке понятійне поле та сприяти ефективності навчального процесу.

Список використаних джерел

1. Малишевська І. А. Інклюзивне освітнє середовище: генеза поняття. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. №3. С. 19–26.
2. Мігай Н. Б., Камишова Т. М. Англійська термінологія галузі інклюзивної освіти та її однойменні одиниці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Філологія*. 2021. № 48. Том 2. С. 9–12. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-2.2>.

3. Про освіту. Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

4. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: методичні рекомендації. Рівне: РДГУ, 2014. 74 с.

Ярина БОДНАРЕНКО,
*студентка спеціальності 035 Філологія,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
науковий керівник – Василь БОЙЧУК,
завідувач кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій
ЗВО «Університет Короля Данила»,
кандидат філологічних наук, доцент,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ЛІНГВАЛЬНА ПРИРОДА СЛЕНГУ

Здатність до ефективної комунікації, а також належне володіння мовою в усіх її аспектах і особливостях є показником високого рівня освіченості та інтелектуальної обізнаності індивіда. Мова, як відомо, є специфічною формою спілкування та відображення реальності, що постійно реагує на соціокультурні зміни в суспільстві.

Особливо яскраво ці зміни відображаються в сленгу, який репрезентує сучасні реалії, є результатом мовного контакту різних народів і культур. Сленг виникає в мовленні певних соціальних груп, підкультур, або професійних спільнот і часто виконує ідентифікаційну функцію для членів певного соціуму. Саме тому сленгові слова та словосполучення можуть вийти з ужитку або перетворитися на активну лексику.

Сучасний світ не стоїть на місці, разом з ним динамічно розвивається і мова. Мова є засобом спілкування, а не бар'єром. Саме для полегшення спілкування необхідно вивчати розмовні стандарти в іноземній мові [2]. Сленг як невід'ємний елемент сучасної мови є однією з найбільш актуальних і дискусійних проблем сучасної лексикологічної науки, оскільки цей мовний прошарок «протистоїть» літературним нормам. Звісно, сленг як ненормативний елемент може входити в мову літератури, але водночас не є частиною кодифікованої, нормованої мови. Це явище віддзеркалює динаміку соціокультурного життя та визначається як лексичний компонент, що зазнає постійних змін. Його характерною ознакою є тенденція до набуття переносних значень, а також прив'язаність до певних соціальних груп, що зумовлює його унікальність. Оволодіти сленгом – це зрозуміти граматику різних мовних стилів, уміти застосувати їх у потрібний час і в потрібному місці, адже сленг тепер можна почути всюди.

Причини використання сленгу зумовлені прагматичними потребами мовців, які обирають ті мовні одиниці, що найбільш точно відображають їхні думки, почуття та емоції. Нові слова й вислови формуються в процесі живого